



Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

Basisschool Willem Farel

Plaats : Hoevelaken
BRIN nummer : 23UE|C1
Onderzoeksnummer : 292848
Datum onderzoek : 6 juni 2017
Datum vaststelling : 4 september 2017

SAMENVATTING

Basisschool Willem Farel heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

Wat gaat goed?

Er zijn duidelijke regels en omgangsvormen en er heerst een positieve, prettige sfeer op de school. Daarbij is er aandacht voor de directe omgeving maar ook voor wat er in de rest van de maatschappij speelt, gezien de recent vernieuwde visie op onder meer burgerschap. Ouders, leraren en leerlingen bevestigen het beeld van een veilig schoolklimaat.

De kwaliteitscultuur op de Willem Farel school is eveneens goed. Het team probeert de aanwezige expertise zo efficiënt mogelijk in te zetten (van en met elkaar leren). Er is aandacht voor het vergroten van de eigen professionaliteit, ook bij nieuwe teamleden. Daarnaast is er sprake van een effectieve organisatie en taakverdeling. Zo werkt men samen aan de kwaliteit van het onderwijs op basis van een onderwijsvisie waar iedereen achter staat.

Wat kan beter?

De school biedt steeds meer een breed en op de kerndoelen (en referentieniveaus) gebaseerd aanbod. Er is aandacht voor de leeromgeving, die naar verwachting over een paar jaar in het nieuwe gebouw nog aantrekkelijker en uitdagender zal zijn. De ingezette veranderingen bij de kleuters, taal/lezen, Engels, de zaakvakken en rekenen zullen de komende periode verder uitgebouwd en/of geconsolideerd gaan worden.

De school volgt de ontwikkeling van de leerlingen voldoende en weet waar deze stagneert of voor loopt. Dat geldt in elk geval voor de basisvakken taal en rekenen. Het in kaart brengen van de leergroei bij onder meer mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid en de expressievakken wordt de komende jaren verder uitgewerkt. Bij deze vakken is het team ook bezig ambities te formuleren en te kijken in hoeverre afstemming mogelijk is.

De kinderen leren en ontwikkelen zich voldoende. De leraren leggen duidelijk uit en zorgen voor rust en structuur in de lessen. Ontwikkelingen als het handelings- en ontwikkelingsgericht werken, de aanpak bij de expressie- en zaakvakken en het onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen moeten zich nog 'zetten'. Daarnaast heeft het vergroten van de betrokkenheid van leerlingen en

ouders de aandacht.

Voor leerlingen, die extra zorg nodig hebben, biedt de school passende ondersteuning. Voor hen zijn interventies gepland. Een en ander is vastgelegd in groeidocumenten en/of ontwikkelingsperspectieven. Het (meer) betrekken van leerlingen en ouders is een verbeteractiviteit. De school verwacht dat met name de (hoog)begaafde leerlingen zich verder kunnen ontwikkelen.

De eindresultaten voldoen over het geheel genomen aan de norm, maar liggen in 2014, 2015 en 2017 onder de ondergrens die wij hanteren. Het perspectief voor de huidige groepen 6 en 7 is echter positief. Door het beleid rond de (hoog)begaafde leerlingen verder uit te bouwen en analyses en ambities scherper te maken, is hier verdere ontwikkeling mogelijk. De school is bezig, naast taal en rekenen, ook andere eindresultaten in beeld te brengen.

Het team heeft voldoende zicht op de eigen kwaliteit en voert verbeteringen steeds meer doelgericht door. Men is zich bewust dat de wereld verandert en daarmee de school en het onderwijs. Er wordt rekening gehouden met afspraken die op bestuursniveau zijn gemaakt. Verdere verbetering verwacht men door de groeiende samenwerking tussen de scholen van de vereniging.

Wat moet beter?

Bij alle onderzochte standaarden voldoet de school ten minste aan de wettelijke vereisten (de basiskwaliteit).

1 INLEIDING

Wat voor onderzoek heeft de inspectie gedaan?

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen een onderzoek met een concept-waarderingskader. Dit kader is in juni 2016 bijgesteld. Vanaf 24 oktober krijgen scholen een onderzoek met dit bijgestelde onderzoekskader voor 2017. Zo ook basisschool Willem Farel.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

Werkwijze

Op 6 juni 2017 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- een presentatie door de school;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, intern begeleiders, leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen; deze observaties hebben wij samen met een observant van de school uitgevoerd.

Op 7 juni 2017 hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleiders en enkele leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Naast de beoordeelde standaarden hebben wij enkele aanvullende wettelijke aspecten beoordeeld. Wanneer niet voldaan is aan één of meer van deze artikelen, geven wij dat aan in paragraaf 3.2.

Leeswijzer

Hierna volgt eerst de conclusie van het onderzoek op basisschool Willem Farel. Hoofdstuk 3 geeft per kwaliteitsgebied de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

2 HOOFDCONCLUSIE

De kwaliteit van het onderwijs op basisschool Willem Farel is van voldoende niveau. Tijdens het onderzoek hebben wij de kwaliteit van het onderwijsproces, het schoolklimaat, de onderwijsresultaten en de kwaliteitszorg en ambitie van de school onderzocht. Op de acht onderzochte standaarden, die hiermee samenhangen, voldoet de school ten minste aan de basiskwaliteit. Twee standaarden, Veiligheid en Kwaliteitscultuur, zijn als goed beoordeeld omdat hier ook schooleigen aspecten zichtbaar aanwezig zijn.

Het veiligheidsbeleid is een sterk punt, ook volgens iedereen met wie we gesproken

hebben. De school besteedt hieraan veel aandacht, evalueert en neemt in overleg met betrokkenen tijdig passende maatregelen. Men streeft er naar dat leerlingen hun eigen grenzen leren kennen maar ook die van anderen en de maatschappij.

Dit wordt ondersteund door een goede kwaliteitscultuur. De directie heeft overzicht en stuurt zo nodig bij. Wat echter minstens zo belangrijk is: het team werkt professioneel samen, is gericht op leren van en met elkaar en op voortdurende verbetering.

Verder is er steeds meer structureel sprake van een breed en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Het team is ook bezig het aanbod up to date te houden, er is op dit vlak veel in beweging. Daarnaast volgen de leraren de ontwikkeling van hun leerlingen en passen hun aanbod/aanpak en instructie hierop aan. Zij geven instructie voor de drie niveaugroepen die zij minimaal in hun klas onderscheiden, in elk geval bij de basisvakken. Daarbij wordt steeds meer gewerkt met meetbare, realistische ambities en vanuit een gezamenlijk gedragen onderwijsvisie. Er is ook in toenemende mate doelgericht aandacht voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, omdat zij een achterstand of een voorsprong hebben op hun leerjaar. Het is een kwestie van zich hierin (OP1, OP2, OP3 en OP4) verder te ontwikkelen.

De eindresultaten van taal en rekenen zijn niet altijd naar verwachting, maar voldoen over het geheel genomen aan de norm. De school is bezig eigen streefdoelen te ontwikkelen en van andere vakken dan taal en rekenen eindresultaten in beeld te brengen.

Tot slot voldoet de kwaliteitszorg aan de basiskwaliteit. Er is een functionerend systeem van kwaliteitszorg dat zo nodig aan de omstandigheden wordt aangepast. Meer en meer worden toetsbare doelen gesteld en heeft de school zicht op de resultaten en op de kwaliteit van het onderwijsproces. Het duidelijk houden van procedures, taken en verantwoordelijkheden en een bewuste

prioritering van de verbeteronderwerpen blijven aandachtspunten.

3 RESULTATEN ONDERZOEK BASISCHOOL WILLEM FAREL

3.1 Kwaliteitsoordelen op onderzochte standaarden

Kwaliteitsgebied	Onderwijsproces	Onvoldoende	Voldoende	Goed
OP1	Aanbod		•	
OP2	Zicht op ontwikkeling		•	
OP3	Didactisch handelen		•	
OP4	(Extra) ondersteuning		•	

Onderwijsproces

Aanbod is volop in ontwikkeling

De school is zich ervan bewust dat leerlingen opgroeien in een veranderende, pluriforme maatschappij en probeert daar vanuit de eigen identiteit vorm aan te geven. Daarnaast brachten tegenvallende resultaten en nadere analyses daarvan het team er toe kritisch naar het aanbod te kijken. Zo zijn er veranderingen in gang gezet bij onder meer het onderwijs in de onderbouw, taal/lezen, de zaakvakken en rekenen. Daarnaast is er meer aandacht voor de leerstrategieën en de inbreng van leerlingen bij aanbod en aanpak, en voor de 21ste eeuwse vaardigheden en ICT.

Leerlingen zijn in beeld, met kansen voor verdere verbetering

De leraren volgen de prestaties en ontwikkeling van de leerlingen met een kleuterobservatiesysteem, methodegebonden en -onafhankelijke toetsen, observaties en steeds vaker ook gesprekken. Zij vergelijken deze gegevens met de verwachte ontwikkeling van de leerling. Bij afwijkende resultaten maken de leraren, in samenspraak met de intern begeleider, nadere analyses. Zij gebruiken de informatie om hun onderwijs af te stemmen op verschillen tussen leerlingen, in elk geval bij rekenen en taal. Dit leggen zij onder meer vast in groeps- en handelingsplannen en themaplanningen, die zij regelmatig evalueren. Hiermee voldoet de school aan de basiskwaliteit.

Eigen aspecten zijn in ontwikkeling. Het team is bezig met het updaten van het aanbod en de aanpak, in overeenstemming met de grondslag van de school en geconstateerde afwijkende resultaten. Daarnaast worden het onderwijs aan de (meer)begaafde leerlingen, de (digitale) rapportage en de observatie-/volginstrumenten aangepakt.

Een en ander moet zich nu verder 'zetten'. Eigen ambities, op basis van geconstateerde leergroei, bij bijvoorbeeld Engels, wereldoriëntatie en expressievakken moeten nog geformuleerd worden. De vragen zijn hierbij steeds: wat heeft dit kind nodig, wat is haalbaar, hoe bereik je dat en wanneer ben je tevreden. Duidelijke doelen en criteria stellen is daarbij belangrijk.

Het didactisch handelen is op orde en in ontwikkeling

De uitleg is over het algemeen duidelijk, de lessen zijn logisch opgebouwd en de lesinhoud past bij het niveau van de leerlingen. De leraren zorgen ook voor structuur en een taakgerichte werksfeer.

De maatschappij verandert echter en daarmee ook de school en het onderwijs. Handelings- en opbrengstgericht werken krijgen opnieuw de aandacht op de Willem Farelschool. De schoolorganisatie, het kleuteronderwijs, het Zwols model, de wereldoriëntatie, de rekenhulpklas en de meerbegaafde leerlingen zijn daarnaast in de jaarplanning opgenomen. Er is op dit moment veel in beweging. Enerzijds willen leraren meer uitdaging en onderwijs op maat bieden aan leerlingen, anderzijds zullen zij leerlingen moeten durven 'loslaten' (zie ook de 'taakplanners') om tijd te vinden voor ondersteuning waar die nodig is. Verder blijft het borgen van de gekozen werkwijze een belangrijk aandachtspunt.

Positieve ontwikkelingen bij de extra ondersteuning

Voor leerlingen die structureel onderwijs nodig hebben op een ander niveau dan de leeftijdsgroep, biedt de school een passend onderwijsaanbod en/of ondersteuning. Zij heeft vastgelegd wat zij daaronder verstaat en welke voorzieningen zij in dit verband kan bieden. In een ontwikkelingsperspectief (OPP) of groeidocument is vastgelegd hoe het onderwijs voor deze leerlingen is ingericht. De OPP's voldoen aan de eisen die wij daaraan stellen. Daarmee voldoet de school aan de basiskwaliteit.

De Willem Farelschool kan zich verbeteren door de leerlingen meer te betrekken bij het opstellen van doelen en door nog meer structureel uitdaging op maat te bieden. Men wil dit onder meer bereiken via de dag-/weektaken en de kindgesprekken. Daarnaast verwacht het team in de toekomst in toenemende mate de vruchten te plukken van het beleid rond hoogbegaafde leerlingen.

Kwaliteitsgebied Schoolklimaat		Onvoldoende	Voldoende	Goed
SK1	Veiligheid			•

Schoolklimaat

Veiligheid is goed gewaarborgd en continu in de aandacht

De Willem Farelschool besteedt veel tijd en aandacht aan maatregelen om de veiligheid van haar leerlingen en personeel te waarborgen en betreft iedereen daar ook bij. Er is sprake van een preventief en curatief veiligheidsbeleid. Een en ander is recent opnieuw overzichtelijk vastgelegd. De school heeft een pestcoördinator en vertrouwenspersonen. Bij incidenten treedt de school snel en adequaat op. De veiligheidsbeleving van de leerlingen wordt jaarlijks gemeten en vervolgens besproken in het team en met de leerlingen. De school is voortdurend bezig om haar beleid verder aan te scherpen en te kijken wat zij verder nog kan doen. De social media hebben eveneens de aandacht. Hierbij worden ook de ouders meer en meer betrokken.

Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten		Onvoldoende	Voldoende	Goed	N.t.b.
OR1	Resultaten		•		

Onderwijsresultaten

De eindresultaten voldoen aan de norm

De eindresultaten zijn over het geheel genomen als voldoende beoordeeld, maar liggen niet altijd op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht. In 2014, 2015 en 2017 liggen ze onder de ondergrens die wij bij de beoordeling hanteren, in 2016 er boven. En het eindperspectief voor de groepen 6 en 7 is positief. De school verwacht nu er structureel scherper geanalyseerd wordt en een meer structureel en uitdagend aanbod voor de (meer)begaafde leerlingen ontwikkeld wordt dat de resultaten in de toekomst boven de onder- en wellicht de bovengrens zullen liggen. Het is wel zaak om zich niet alleen met het landelijk gemiddelde te vergelijken maar met name met scholen met een vergelijkbare leerlingpopulatie.

Het team is bezig eigen streefdoelen (ambities) voor de resultaten te formuleren. Hetzelfde geldt voor het in beeld brengen van de eindresultaten bij andere vakken en/of vaardigheden dan taal en rekenen. Bovendien worden de kengetallen uit het voortgezet onderwijs over oud-leerlingen steeds meer systematisch verzameld. Dit soort gegevens helpen bij het formuleren van ambities.

Kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie		Onvoldoende	Voldoende	Goed
KA1	Kwaliteitszorg		•	
KA2	Kwaliteitscultuur			•

Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg is op orde, met ruimte voor verbetering

De school heeft zicht op haar onderwijskwaliteit via regelmatige evaluatie van opbrengsten, onderwijsproces en veiligheid. Zij analyseert de oorzaken van eventueel tegenvallende resultaten en onderwijspraktijk en voert waar nodig verbeteringen door. Daarbij worden in de jaarplannen doorgaans ook toetsbare doelen geformuleerd. De Willem Farelschool voldoet kortom aan de basiskwaliteit wat betreft de kwaliteitszorg.

Het team is bezig met het afspreken van ambitieuze maar wel realistische eigen doelen ook voor andere vakken dan taal en rekenen. Zij probeert dat zo te doen dat recht gedaan wordt aan de eigen visie op onderwijs en aan de maatschappelijke ontwikkelingen. Men wil doorgaan met het van en met elkaar leren, onder meer via de nieuwe systematiek van werken met projectgroepen. Daarnaast wil men daarbij zoveel mogelijk ook stakeholders en samenwerkingspartners blijven betrekken. Het stellen van prioriteiten zal daarbij noodzakelijk blijven.

Een professionele kwaliteitscultuur gericht op voortdurende verbetering

Op de school is een grote bereidheid om gezamenlijk de onderwijskwaliteit te versterken. Door de toegenomen aandacht voor een effectieve organisatie en taakverdeling en een goede overlegstructuur lukt dat ook. De school voldoet aan de wettelijke eisen, zoals een code goed bestuur en de aanwezigheid van bekwaam en bevoegd personeel dat de eigen bekwaamheid kan onderhouden. Zij voldoet ook aan eigen eisen van kwaliteit. Binnen het team is er draagvlak voor de ambities en visie van de school. De teamleden delen inzichten en expertise steeds meer met elkaar en durven zich ook in toenemende mate kritisch op stellen ten aanzien van eigen en andermans handelen. De directie weet zich gesteund door de teamleden en omgekeerd voelen zij zich betrokken bij en verantwoordelijk voor de verbeteringen die de directie wil doorvoeren. Het team is kortom uitgegroeid tot een professioneel team dat het onderwijs en zichzelf steeds wil verbeteren. De kunst is dat vast en het geheel werkbaar te houden.

3.2 Overige wettelijke voorschriften

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

4 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op basisschool Willem Farel. We hebben de school en het bestuur gevraagd om de ontwikkelrichting aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie. Hieronder geeft het bestuur zijn reactie:

Het bestuur en de directie herkennen zich in het inspectieverslag van de inspectie. We waarderen de positief kritische wijze waarop de inspectie naar onze school gekeken heeft.

Na de inspanningen en interventies van de achterliggende jaren waarderen we de 'goed' voor kwaliteitscultuur en sociale veiligheid. Wij zijn ervan overtuigd dat we vanuit deze cultuur en veiligheid met ons huidige team in staat zijn om verder te bouwen, onder andere aan diverse schooleigen aspecten zoals verwoord in het rapport.

Voor dit schooljaar hebben wij een traject uitgezet om in de aanloop naar het volgende schoolplan onze visie op onderwijs te herzien. We willen gaan bouwen aan een toekomstbestendige visie. Dit visietraject wordt gekoppeld aan 'Onderwijs 2032' en zal naar alle waarschijnlijkheid leiden tot een herziening van het onderwijsconcept.

In het rapport wordt gerefereerd aan het meer werken vanuit doelen en het betrekken van de leerlingen bij de doelen. Wij zien het werken vanuit de doelen als de kern van onze heroriëntatie. Te meer omdat dit ook in lijn is met 'Onderwijs 2032'. Wij zien het als een uitdaging om binnen deze oriëntatie, en in aansluiting op toekomstbestendig onderwijs, de balans te vinden tussen enerzijds het meer gepersonaliseerde leren en anderzijds te blijven werken vanuit de sociale veiligheid in groepsverband.

De achterliggende jaren hebben we intensief gewerkt aan het uitbouwen van het opbrengstgerichte en handelingsgerichte werken. We zijn blij dat de inspectie ziet dat deze manier van analyseren en interveniëren een basis vormt voor het kritisch blijven volgen van de (eind)resultaten van de komende jaren. Als school willen we wat betreft het aanbod en de opbrengsten de komende jaren vooral borgen. Daarnaast willen we meer (leer)doelen vaststellen voor de diverse vakgebieden.

De komende jaren willen we vanuit onze heroriëntatie, gebruikmakend van onze professionele cultuur, werken aan een verdere kwaliteitsverbetering van ons onderwijs.